

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. V. Probationes Autoritatis Secundi Ordinis in Synodo Diocesanâ,
desumptæ ex eo, quod prærogativa Conciliorum, quæ consistit in Spiritûs
Sancti, aut Jesu Christi auxilio, Diœcesanæ Synodo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

LEO IV. Synodum Diœcesanam, *Concilium Diœcesis Episcopi* vocaverat, decernendo, Parochos inexcusabiliter ad id Concilium convenire.

Ut exempla sunt, quæ nomen *Concilii* Synodis Diœcesanis *Novem* primis Ecclesiæ Sæculis dant, non desunt quoque in *quarto-decimo* & *quinto-decimo* Sæculis; nam Concilium *Vaurense* Anno millesimo tricesimo sexagesimo octavo, imperat omnibus Episcopis Suffraganeis Provinciarum Narbonensis & Tolosanae, & Ausitanæ, quibus constabat, singulis annis Synodalia Concilia celebrare, per se ipsos, aut per alios ad id idoneos, si propter necessariam causam fuerint impediti. Quod hic Concilium vocat *Concilia Synodalia*; *SYNODUM* simpliciter, Capitibus *septimo, octavo & nono* vocat. Eadem expressio *Synodaliū Conciliorum* adhibetur in Concilio *Basleensi Sess. xv.* in Inscriptione Sessionis *de Conciliis Provincialibus & Synodalibus*, quod deinde multoties explicatur in *prima parte Sessionis* his verbis *Synodos Episcopales*.

Synodus *Frisingensis*, habita Anno millesimo quadringentesimo quadagesimo, nomen *Concilii* habet, in *Inscriptione*; attamen patet initio & fine, veram fuisse *Synodum*; nam enumeratione, quæ in illa fit in *Præfatione*, eorum qui interfuerunt, mentio fit dumtaxat Episcopi, primarum Dignitatum Capituli, & aliorum ejusdem Capituli, Abbatum, Archidiaconorum, Decanorum, & aliarum Dignitatum Ecclesiasticarum Sæcularium Diœcesis, aliorum beneficio Ecclesiastico præditorum; & sub finem, Episcopus id Concilium *Episcopalem Synodum* appellat. Nobis adhuc suppeditat exemplum magis recens nominis *Concilii*, dati Synodo Diœcesana, *Concilium Coloniense* Anno millesimo quingentesimo nono, *Articulo de Synodorum celebratione n. 2.* in quo decernitur, Capitulum Decanos teneri ad Synodum convenire pro Capitulis, & Decanos Rurales pro Parochis: decernit, ut subsidia conferantur in sumptus, quos necessariò facere debent, pro numero dierum, quibus durabit Concilium.

Si ergò his testimoniis superiùs relatis, & aliis, quæ, ut superflua, omittuntur, constat, multos Canones & nonnulla Synodalia statuta, dedisse Synodo Diœcesana Concilii nomen; aperte liquet, eam eo nomine donatam, non solum quia *Conventus Ecclesiasticus* est, ut vera Concilia, in illo dirimebantur *Controversiæ*, rei judicabantur, sicut in veris Conciliis; sed etiam quia, qui adesse tenebantur, aliqua gaudebant autoritate, non fecus ac illi, qui ad vera Concilia convenire tenebantur, aliquam exercebant autoritatem, aliter eam non habuisset convenientiam cum Provincialibus Conciliis, quæ ipsi Concilii nomen fuisset merita.

CAPUT V.

Probationes auctoritatis Secundi Ordinis in Synodo Diœcesana, desumpta ex eo, quod prærogativa Conciliorum, quæ consistit in Spiritu Sancti, aut Jesu-Christi auxilio, Diœcesana Synodo tribuatur.

Semper Creditum est Concilia, etiam Particularia, Spiritu Sancto dirigi; quia Christus expressis verbis promisit, quòd si duo inter se consenserint super terram, de omni re, quamcunque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in Cælis est. 2. Quod quando duo aut tres congregati erunt in nomine suo futurus sit in medio eorum. Porro: creditum jure ac meritò, auxilium promissum tam parvo hominum numero, etiam Laicorum, non denegandum esse multis Episcopis, congregatis de Ecclesiæ negotiis, quæ Christum habet Ducem. Hæc autem applicatio eo justior visa est, quòd non solum Spiritus Sanctus super Apostolos in Christi nomine descende-

rit; sed quòd Concilium Hierosolymitanum congregatum de observatione Legis Mosaicæ, adhibeat verba, quæ speciale Spiritus Sancti auxilium denotant: hæc sunt verba, *visum est Spiritui Sancto & nobis*. Si quis horum factorum probationes desideret, ad *Epitome* recurrat *Veteris juris Canonici, Libro quinto Titulo primo*. Non minus creditum est, duplex esse Spiritus Sancti auxilium, unum infallibile, quod soli Concilio Generali competit, quia solum est, quod propriè repræsentet Ecclesiam Universalem; alterum, quod veritati inquirenda multum inservit, quamvis errori obnoxium esse possit: hoc autem auxilium tribuitur omnibus Conciliis Particularibus, majus aut minus, secundum quod gaudent majori vel minori auctoritate. Hoc adhuc patet loco citato & *Titulo undecimo* ejusdem *quinti Libri*. Ut Synodi Diœcesanae *Conventus* sunt facti in Jesu-Christi Nomine, de rebus Religionis, sicut Concilia, iis meritò, Conciliis promissio facta, data fuit. Hujusce extensionis in *Præfatione Statutorum Synodi Diœcesanae Trevisensis* Anno millesimo quingentesimo quadagesimo octavo habitæ exemplum habemus. Verba Synodi sumus relaturi: *ut cuique pateat, nemini nos velle fucum facere, cum olim Christus in carne ambulans & verbum Dei seminans se veritate appellasse non ignoremus. Certè, persuadendum nobis erit per ipsissimam veritatem illam, nos falli minime posse, cum ejus præsentia nos quotquot in hoc Cætu Sacro ad Evangelisandum bona & exterminandum mala compererit, Spiritus sui chrismate illuminatura sit, ait namque, ubi duo vel tres in nomine meo congregati sunt in medio eorum sum. Præterea, voces, quæ versùs finem Synodi leguntur, Spiritu dei Due & Spiritu Sancto cooperante, ex eadem fluunt origine. Hoc nixus principio, ut infra observabitur, Cardinalis OTTO, Episcopus Augustatus, suæ Synodo Diœcesanae indicavit, habitæ anno millesimo quingentesimo quadagesimo octavo, paratum se esse ad obtemperandum *Monitis Salutaribus Sanctæ Synodi in Spiritu Sancto congregatæ*, si quid in eo deprehenderetur reprehensione dignum.*

Quod si Synodus Diœcesana fulcitur Spiritus Sancti auxilio, Christi meritis qui interest, vix credi potest, hæc omnia commoda uni inservire preparationi, qua idonei redderentur Congregati ad recipiendas Instructiones, quæ Episcopo placerent, cum & Instructiones & Decreta fieri possent absque Congregatione, quæ & magnas impensas & alia multa incommoda secum importat.

CAPUT VI.

Probationes auctoritatis Secundi Ordinis in Synodo Diœcesana, deprompta ex Canonibus, Statutis & aliis Testimoniis, quæ ostendunt olim duas Synodos quot-annis habitas fuisse.

Inter Canones, qui spectant Conciliorum Provincialium Celebrationem, multi sunt, qui ea bis per annum cogenda esse pronuntiant, ut Canon *quintus Nicænus*, Canon *vigesimus Antiochenus*, Canon *decimus Nonus Calcedonenis*: Hæc autem Concilia unicè habebantur, ut *Controversiis* finis imponeretur in Provincia ortis, &, ut aliis necessitatibus confuleretur.

Quantum conjicere licet, hujusce Disciplina imitationi de Conciliis Provincialibus, in multis Diœcesibus decretum, duas Synodos quot-annis Diœcesanas habendas esse; & credi potest, eas ob eadem rationes habitas fuisse: unde inferri potest Secundum Ordinem, qui solus cum Episcopo Synodo aderat, in ea aliquam exercuisse autoritatem. Hæc observationes confirmabuntur testimoniis, quæ de his duabus Synodis loquentur.

Nihil